

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

A. Το κείμενο του Ε. Π. Παπανούτσου αναφέρεται στους ανθρώπους εκείνους που αναπτύσσουν ψυχική δύναμη και ωριμάζουν πνευματικά μέσα από αδιάκοπο μόχθο και ψυχικό αγώνα. Τέτοιοι άνθρωποι μας εκπλήσσουν θετικά με την παραγωγική τους ικανότητα και την αντοχή τους σε κάθε κοπιαστική εργασία. Τη δύναμη τους την αντλούν από την πίστη στη ζωή καθώς και από την ολοκληρωτική αφοσίωση στους σκοπούς που υπηρετούν. Έχουν διαμορφώσει ένα πνευματικό οικοδόμημα, ικανό να τους δείχνει το δρόμο σε κάθε δυσκολία της ζωής. Γι' αυτό δεν καταρρέουν στις αναπάντεχες δυσκολίες και ανατροπές που αυτή επιφυλάσσει, όπως οι αρρώστιες, τα γηρατεία, το πένθος.

B1. Για να αναπτύξουμε τη φράση «*Ο άνθρωποςμέ την ψυχή του*» επισημαίνουμε την αγάπη και την αφοσίωση που ο άνθρωπος επιδεικνύει στις δραστηριότητες τις οποίες αναπτύσσει. Υπογραμμίζουμε ότι προϋπόθεση αυτής της αγάπης είναι η πεποίθηση στην αξία, τη σπουδαιότητα, ακόμα και την ανωτερότητα των σκοπών που υπηρετεί. Η ευχαρίστηση και η ηθική πληρότητα που προκύπτουν από την ευσυνειδητή εκτέλεση των καθηκόντων του ανθρώπου τον τροφοδοτούν συνεχώς με ψυχικές δυνάμεις, με θάρρος και επιμονή. Έτσι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι για όλους αυτούς τους λόγους ακόμα και την στιγμή της μεγάλης δοκιμασίας ή των αναπόφευκτων αποτυχιών και των αστάθμητων μεταβολών της ζωής ανταποκρίνεται με αξιοπρέπεια, δηλαδή «*ζει όρθιος με την ψυχή του*».

B2.

α) Κυρίαρχος τρόπος πειθούς: επίκληση στο συναίσθημα

β) Μέσα πειθούς : ενδεικτικά αναφέρουμε

λογοτεχνικά σχήματα

*φλογερή αγάπη
πηγές της δύναμης
να λυγίσει
τροφοδοτεί την αντοχή
δεν γκρεμίζεται εύκολα
στο τέρμα του βίου
σαν τον αθλητή της νίκης*

λέξεις / εκφράσεις συναισθηματικά φορτισμένες

*Φθορά που φέρνει ο κάματος
Κλυδωνισμούς της ζωής
Εύκολα εξαντλείται και καταρρέειαναπάντεχο δεινό*

τοποθέτηση λέξεων σε εισαγωγικά

Η λέξη «ευκαιρεί» επαναλαμβανόμενη επιτείνει το νόημα και τοποθετημένη σε εισαγωγικά αποκτά συνυποδηλωτική σημασία.

B3. ακαταπόνητους = ακατάβλητους, ακούραστους

αναπάντεχο= απρόοπτο

υπέρμετρη= υπερβολική

προσήλωση= αφοσίωση

δαμάσει= ελέγξει, τιθασειύσει

B4. σιδερένια αντοχή

να καταρρέουν από εξάντληση

όγκος (καθημερινής) εργασίας

αδιάσειστη πίστη

κλονισμένη υγεία

να λυγίσει

δαμάζει τα γεγονότα

πηγές της δύναμης

τροφοδοτεί την αντοχή του

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία, άρα απαιτείται προσφώνηση. Απευθυνόμαστε σε παιδιά που προέρχονται από περιοχή της χώρας η οποία έχει υποστεί φυσική καταστροφή.

Φίλοι και φίλες, θα ήταν μία καλή προσφώνηση.

Εισαγωγικά: αναφορά μπορεί να γίνει στον αναπάντεχο και αναπότρεπτο – συχνά – χαρακτήρα των φυσικών καταστροφών.

Η ομιλία μας προς αυτά τα παιδιά πρέπει να φανερώνει την κατανόηση του προβλήματος, και συνάμα να τα ενθαρρύνει και να τα παροτρύνει να ανταποκριθούν στις δύσκολες συνθήκες επιστρατεύοντας τις ψυχικές τους δυνάμεις.

- Τα παιδιά καλούνται με ψυχραιμία να αντιμετωπίσουν τον τρόμο, το ξάφνιασμα που γεννά η καταστροφική δύναμη της φύσης.
- Πρέπει να παλέψουν για να ξεπεράσουν πιθανούς τραυματισμούς σωματικούς και ψυχικούς
- Πιθανή τραγική συνέπεια είναι η απώλεια συγγενικών και φιλικών προσώπων. Μια τέτοια πληγή δύσκολα επουλώνεται. Όμως τα παιδιά καλούνται να επιδείξουν υπομονή και εγκαρτέρηση και καλούνται να αντλήσουν κουράγιο από την αγάπη των συνανθρώπων τους.
- Απαιτείται πίστη στη ζωή και αποφυγή παραίτησης, θάρρος και αισιοδοξία.

- ✓ Παρόμοια ψυχική δύναμη αντλεί το άτομο από την αγάπη και τη στήριξη των συνανθρώπων, από την οικογένεια, τους φίλους του.
- ✓ Στις δύσκολες στιγμές το άτομο μπορεί να καταφύγει στην τέχνη, ώστε να διοχετεύσει τ' αρνητικά του συναισθήματα στη δημιουργία.
- ✓ Συχνά, άνθρωποι αντλούν τη δύναμη που απαιτείται από την πίστη τους στο Θεό.
- ✓ Δεν είναι επίσης λίγες οι περιπτώσεις των παιδιών που βρίσκουν ανακούφιση στον αθλητισμό και σε άλλες δράσεις.

- Οι υλικές απώλειες και φθορές μιας φυσικής καταστροφής είναι δυσάρεστες αλλά αντιμετωπίσιμες.
- Μπορούν λοιπόν τα παιδιά με εργατικότητα, πρακτικό πνεύμα, δυναμισμό, δημιουργικότητα να αντεπεξέλθουν.
- Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις ανθρώπων που κατόρθωσαν μετά από μια καταστροφή όχι μόνο να επανασυγκροτηθούν, αλλά ακόμα και να δημιουργήσουν μια καλύτερη ζωή.
- Το στοίχημα για τα παιδιά είναι να επανέλθουν γρήγορα στις καθημερινές δραστηριότητες και στις υποχρεώσεις τους.
- Για παράδειγμα η επάνοδος στη σχολική καθημερινότητα θα βοηθήσει τους μαθητές να αισθανθούν καλύτερα. Ταυτόχρονα όμως μια τέτοια στάση θα ενθαρρύνει και θα παραδειγματίσει θετικά τον κοινωνικό τους περίγυρο.
- Εξάλλου, παρόμοιες εμπειρίες όσο και αν είναι οδυνηρές μπορούν να ενδυναμώσουν μακροπρόθεσμα την προσωπικότητα αυτών των παιδιών. Ο αγώνας για την υπέρβαση μιας δύσκολης συγκυρίας ωριμάζει ψυχικά τον άνθρωπο και τον οδηγεί σε επίγνωση των δυνατοτήτων του, ψυχικών και σωματικών. Η νεότητα άλλωστε καλεί ούτως ή άλλως τον άνθρωπο να παλέψει για το μέλλον του και τα παιδιά πρέπει να θυμούνται ότι δοκιμασία είναι παροδική.

Όσο για το ρόλο της πολιτείας θεωρούμε ότι είναι καθοριστικός. Διευκρινίζουμε ότι οι ενέργειες πρέπει να επαληθεύουν την κοινωνική της διάσταση (ανθρωπιά και αλληλεγγύη) καθώς και την κρατική ετοιμότητα και αποτελεσματικότητα.

- Πρόχει η παροχή άμεσης υλικό-τεχνικής υποστήριξης.
- Αυτό πρέπει να γίνει χωρίς καθυστέρηση, χωρίς ολιγωρία υπό την προϋπόθεση κρατικές υπηρεσίες να δράσουν άμεσα και συντονισμένα.
- Σ' αυτή τους την προσπάθεια οι φορείς της πολιτείας καλό είναι να αξιοποιήσουν κάθε εθελοντική και ανθρωπιστική δράση, την αυθόρμητη στήριξη των πολιτών.
- Μακροπρόθεσμα μέτρα πρέπει να στοχεύουν στην αποκατάσταση των θυμάτων στο πεδίο τουλάχιστον των υλικών ζημιών (π.χ. επίλυση προβλημάτων στέγασης, οικονομική στήριξη, δάνεια, επιδόματα, φορολογικές ελαφρύνσεις).
- Ταυτόχρονα: επιστράτευση ψυχολόγων και κοινωνιολόγων για την ψυχολογική υποστήριξη και την επαναφορά των ατόμων στην καθημερινότητά τους
- Νομοθετικές παρεμβάσεις, ώστε όσοι έχουν πληγεί να αντιμετωπιστούν ευνοϊκότερα σε διάφορες διαδικασίες που σε ομαλότερες συνθήκες θα επέβαλαν ισοτιμία (όπως εξετάσεις, διαγωνισμοί κτλ) με στόχο την εξισορρόπηση (ή για να δειχθεί πως η κοινωνία και η πολιτεία έχουν τη βούληση να συμπαρασταθούν στα θύματα της ζωής).

Αποφώνηση: ευχαριστούμε τα παιδιά για το χρόνο που μας αφιέρωσαν και ευχόμαστε γρήγορη αποκατάσταση των συνθηκών της ζωής τους.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΟΥΚΑΜΙΣΣΑΣ